

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye'nin eğitim sisteminde uzun yıllar boyunca "eğitimde fırsat eşitliğini" sağlamak amacıyla kurulduğu belirtilen ve uzun yıllar boyunca aktif bir şekilde kullanılan Yatılı Bölge Okulları/YİBO'lar hala kimi bölgelerde aktif olarak eğitim sisteminin bir parçasıdır. Ancak, bu okulların kuruluş amaçlarının ötesinde bazı uygulamaları, eğitimde militarizmin yerleşik kılınması ve asimilasyon politikalarının bir aracı haline gelmiştir. Bu bağlamda, erken cumhuriyetten itibaren kullanılagelen YİBO'ların işleyişi ve uygulamaları eğitim sistemine, toplumsal yaşama ve öğrencilerin eğitim haklarına erişimi bağlamlarında araştırılması için Anayasa'nın 98'nci, İçtüzüğü'nün 104'ncü ve 105'nci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Beritan GÜNEŞ ALTIN

Mardin Milletvekili

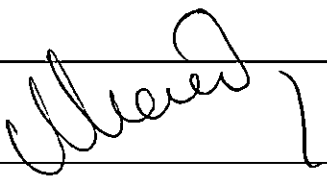
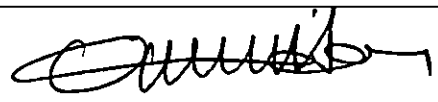
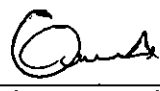
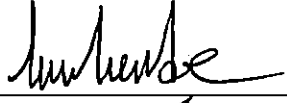
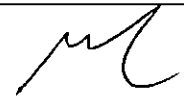
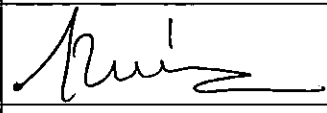
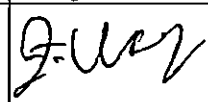
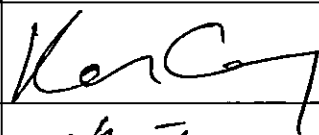
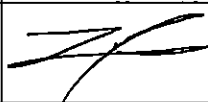
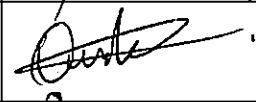
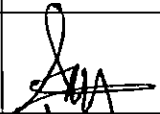
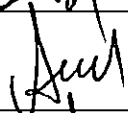
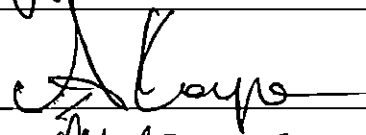
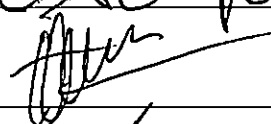
GEREKÇE

Türkiye'de erken cumhuriyet döneminden itibaren eğitim politikaları, homojen bir ulus tahayyülü ve de makul/makbul yurttaş yaratma maksatlı bugüne kadar kullanılagelmiştir. Erken cumhuriyet döneminin, "ideoloji yayıcısı" pozisyonunda olan eğitimci Sıdika Avar'ın çalışmalarının Kürtlerin yoğunlukta yaşadıkları bölgelerde, özellikle kız öğrencilere yönelik asimilasyon politikaları bağlamında değerlendirilmesi gerekmektedir. Sıdika Avar, bölgedeki çocukların Türkleştirilmesi ve milli kimlik kazandırılması amacıyla yoğun çalışmalar yürütmüştür. Ana Dillerinin toplumsal ve kurumsal yaşamın her alanında kullanılmasını 100 yıldır talep eden ve bunun için mücadele eden Kürtler başta olmak üzere Türk olmayan halkların çocuklarına da Türkçe'nin tek eğitim dili olarak kullanılmasında sembolik bir örnek olarak Sıdika Avar figürü ve YİBO'lar mühim bir yer tutmaktadır. Sıdika Avar öncülüğünde yapılan bu uygulamalar neticesinde birçok çocuk, hiç bilmediği bir dilde eğitim görmeye zorlanmış, yoğun psikolojik ve fiziksel şiddete maruz bırakılmıştır.

Erken cumhuriyet dönemi sonrası da bu uygulamalar, Yatılı Bölge Okulları ile sürdürülmek istenmiştir. Türkiye'nin eğitim sisteminde uzun yıllar boyunca "eğitimde fırsat eşitliğini" sağlamak amacıyla kurulduğu belirtilen ve uzun yıllar boyunca aktif bir şekilde kullanılan Yatılı Bölge Okulları/YİBO'lar hala bazı bölgelerde aktif olarak eğitim sisteminin bir parçasıdır. Ancak bu okulların kuruluş amaçlarının ötesinde bazı uygulamaları, eğitimde militarizmin yerleşik kılınması ve asimilasyon politikalarının bir aracı haline gelmiştir. Genellikle kırsal bölgelerde askeri birliklerin içerisine yapılan bu okullarda çocuklar, askerlerle aynı yemekhaneyi, aynı bahçeyi paylaşmak zorunda bırakılmıştır. Çocuklar, bu okullarda askeri disiplinle yetiştirilmek istenmiş ve pedagojik hassasiyetlerin tamamı göz ardı edilmiştir. Özellikle 1990'lı ve 2000'li yıllarda bu okullarda okuyan çocuklar, günümüzde yetişkin bireyler haline gelmiş ve birçoğu yaşadıkları bireysel travma kategorisine alınamayacak "toplumsal travma" deneyimlerini daha yeni yeni konuşmaya, yazmaya başlamışlardır. Yakın zamanda Hakikat Adalet ve Hafıza Çalışmaları Derneğinin öncülüğünde yapılan bir sözlü tarih çalışmasında Yatılı Bölge Okullarında okumuş ve uzun yıllar bu travmalarla yaşamak zorunda kalmış kişilerin anlatımlarına yer verilmiştir. Kişiler, beyanlarında ağır şiddete maruz kaldıklarını, fiziksel olarak kötü şartlarda yaşadıklarını ve Türkçe dışında bir dil konuştuklarında işkenceye varabilecek uygulamalara maruz kaldıklarını dile getirmiştir.

Yatılı Bölge Okullarının dışında da genel olarak Türkiye'deki eğitim sisteminin militarist, tekçi bir sistem olduğu gerekli eğitim sendikaları ve eğitimciler tarafından da dile getirilmiştir. Yine özellikle kırsal bölgelerde okulların adeta bir askeri birlik gibi dizayn edilmesi ve ağır bir disipline maruz kalmaları, çocukların hala kendi anadillerinde eğitim görmek bir yana kendi aralarında konuşmaları dahi yasak iken 90'lı yıllardan bu yana değişen pek bir şey olmadığının kanıtıdır.

Günümüzde hala varlığını sürdüren YİBO'larda da yine makbul yurttaş yaratma çabalarına ek olarak benzer hak ihlallerinin de yaşandığına dair tanıklıklar söz konusudur. YİBO'ların kuruluşu ve eğitim sistemi içinde yerleşik kılınmasının ideolojik, politik ve pedagojik sebeplerinin; sebep oldukları hak ihlallerinin bireysel ve toplumsal yaşama olan etkilerinin araştırılması için Meclis araştırması açılması zaruridir.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	G. Otlı
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	A. Doğan
9	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
13	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
14	YILMAZ HUN	İĞDIR	
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
17	ALİ BOZAN	MERSİN	
18	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	